

זוהר גוון

פרשת
ויקרא - זכור

רמזים על פרשת השבוע

מה בגליון?

ענוותנותו של משה רבינו

גדרי בעלות על הפקר

פרשת העולה

פורים

מאוצרו של זקנינו ה"בית
אברהם" מלוצק (תל אביב)
זצוקללה"ה

פנינים יקרים על פורים

פנינים יקרים על סדר
התהלים

בס"ד

ענוותנותו של משה רבינו

"ויקרא אל משה ויגדר יי אליו מאהל מועד לאמר" (א א)

א' זעירא,

כתב הבעל הטורים: "א' דויקרא זעירא, שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם, כאילו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה".

כתב זקנינו ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה זיע"א וזה לשונו: "ויקרא א זעירא א' מרומזו על הקב"ה, הקב"ה הקטין כ"כ לפני משה שיוכל להכיר גדולתו מדה כנגד מידה שמשה הקטין עצמו לפני ד"י. עכ"ל.

ביאור הדברים, הא' מרמזת על ענוותנותו של הקב"ה שהקטין עצמו כביכול לפני משה במדה כנגד מדה כמו שמשה רבינו הקטין עצמו,

יש מעשה בספר 'סיפורי חסידים' על הבעל התניא שהיתה לו בת שנפטרה בחייו רח"ל ונותר בן יתום, בעל התניא גידלו, למחרת יוה"כ כשהכניסו לתלמוד תורה ללמוד וביקש מהמלמד שילמד עמו את הפרשה הראשונה בויקרא כמנהג ישראל 'יבואו טהורים ויעסקו בטהרות' [דרך אגב, יש מרמזים שהא' זעירא בא לומר שאת זה צריך ללמוד עם הילדים הקטנים]. שאל הנכד את הבעל התניא למה הא' קטנה? ענה לו בעל התניא כך: אדם הראשון היה יציר כפיו של הקב"ה וחכמתו היתה גדולה יותר משל מלאכי השרת (בראשית רבה פרשה יז), אבל דא עקא שבגלל מעלתו נכשל בחטא עץ הדעת משום שהכיר את מעלת עצמו, לעומתו משה רבינו אמנם היה גדול מאוד וידע מעלתו ובכל זאת השפיל עצמו וכיצד עשה זאת? כי אמר, אולי אם מישהו אחר היה מקבל כוחות כמוני היה נהיה גדול יותר ממני, כמו שהשור אין לו במה להתגאות בכוחו ואדרבה ככל שקיבל יותר מתנות הוא מחוייב יותר ויותר והוא כאין וכאפס לעומת מה שמחוייב ולא מקיים, כמה שאדם מקבל יותר הוא צריך להרגיש נכנע יותר כטבע העולם.

המשיך בעל התניא וביאר, באותיות הא' ב' ישנן אותיות גדולות, בינוניות וקטנות, תפקיד האדם בדרך כלל להיות 'בינוני' וזה על ידי כח התורה (א.ה. ועל כן האותיות בדרך כלל כתובות בגודל בינוני), אדם הראשון שחטא בגלל הכרת ערך עצמו כתוב עליו א' גדולה (בריש ספר דברי הימים) ואילו משה רבינו שלא נגרר אחר הכרת הערך העצמי שלו כתוב בו א' זעירא, [אינני מבין בדיוק, אבל לספרו 'תניא' קרא – 'ספר של בינונים' וגם בתוכן הספר מביא את דברי רבה בגמ' שאומר אנא בינוני].

ידוע על החזו"א שאמר שעל אף שמכיר מעלותיו אין לו מקום להתגאות בזה כי אולי מישהו אחר היה מתעלה יותר ממנו, דעסקינן בידיעת החזו"א את גדלותו, יש להביא את מה שאמר החזו"א שאילו היתה מתגלה לו גזירת השואה הי' מתפלל ומונע אותה, למרות זאת לא ייחס את מעלותיו לעצמו כדי להתגאות בהם חלילה אלא ידע שהכל מתנה עליונה ואדרבה אולי אינו עושה מספיק ביחס לזה.

הפוך מ'הפקר'? אלא ע"כ דגם הפקר חשיב שיש לו בעלות אך לא בעלות מיוחדת,

ראייה נוספת הביא מהקדמת המ"מ ריש הלכות זכיה ומתנה מה נחשב זכיה מהפקר, יעו"ש,

לאחר זמן מצאתי בהערות הרב אלישיב גיטין דף ט: , שגם כן הביא את הראיה מהמגיד משנה.

סוף

פרשת העולה

"אם עלה קרבנו מן הפקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצנו לפני יי" (א ג)

העולה עולה כולה לד' ובס"ד יש לומר כמה רמזים, [ואמנם בתורה כתוב 'עלה' בלי ו' – בכתיב חסר, אך הקרי הוא עם ו' - 'עולה' ויש לרמז בזה כדלהלן:]

'עולה' בגימ' 111 בגימ' אל"ף, הרומז על אלופו של עולם,

א' בגימ' 1 - אחד יחיד ומיוחד,

'עולה' במילוי,

עיי"ן - 130, וא"ו - 13, למ"ד - 74, ה"י - 15 = סה"כ בגימ' 232,

על מספר זה כתבנו בקונטרס "אהל ברוך" - רמזים על חנוכה מאמר ובו כעשרים רמזים ועיקר העניין שהוא מניין סך ד' מילויי שמו יתברך (שם הוי"ה), מילוי ע"ב, ס"ג, מ"ה וב"ן, סה"כ בגימ' 232.

והדבר רמז בדברי הגמ' על הקטן שבתלמידי רבן יוחנן בן זכאי שאף הוא לא חיסר 'דבר גדול' ו'דבר קטן' ומפרשת הגמ' דבר קטן זהו - 'הויות דאביי ורבא', המילים - אביי ורבא בגימ' 232 וזה כמנין סך הצירופים של שם הוי"ה כנ"ל, (א.ה. הפשט הפשוט הויות דאביי ורבא לכל הקושיות והפירוקים והנדונים שנדונו בש"ס שבדרך כלל העוסקים בהם היו אביי ורבא, אך לפי הרמז הזה מתבאר שבכל דבר ועניין שנדון בש"ס מלבד הנדון בפשט יש סוד שעומד מאחורי נדון וזהו הויות דאביי ורבא).

יעו"ש עוד ב'בני יששכר' (ניסן מאמר ד' בסופו) עוד רמזים על המספר הזה,

המיקום של המילה 'עולה', ע' האות ה- 16, ו' - 6, ל' - 12, ה' - 5 סה"כ 39, שזה בגימ' הוי"ה אח"ד,

אנו מוצאים שגם להלכה כתוב בפוסקים לגבי קשירת חוטי הציצית לעשות בצורה שיהיה ט"ל שזה כמנין הוי"ה אח"ד כנ"ל, "טל אורות טליך"

ולדין יאמר, ראו מה גדול כוחו של אדם אחד !!! כיצד אדם יחיד ובודד היה יכול למנוע בתפילותיו אסון עצום ונורא של גזירת השואה רח"ל ואם במדת פורענות כתוב כן, ק"ו במדה טובה שהיא מרובה ממדת פורענות פי חמש מאות כדאמרו חז"ל.

והנה כתוב אצל משה רבינו שהתפלל תקט"ו תפילות ואם היה מתפלל עוד פעם אחת היה נושע, אמר א' הצדיקים בוודאי שגם כל יהודי שהיה מתפלל על משה היתה באה הישועה, אבל אנשים אומרים אם משה רבינו לא הצליח - אני אצליח !

ראו עוד מה כוחו של אדם יחיד, כל ארגוני החסד הגדולים והידועים שפועלים היום ב"ה התחילו ע"י פעולה קטנה, בבחינת "פתחו לי פתח כחודו של מחט" וכו' וגדלו למפעלים גדולים וכבירים.

סוף

גדרי בעלות על הפקר

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם פי יקריב מקם קרבן ליי מן הבהמה מן הפקר ומן הציא תקריבו את קרבנכם" (א ב)

כתב רש"י: "אדם. למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל"

לכא' אצל אדם הראשון יש לדון האם הלשון מדוקדק והכל היה שלו, או רק שאין בזה גזל,

כאן מגיעים לשאלה לגבי הפקר האם שייך לכולם - כמו ממון השבט (כדוגמת מתנות כהונה), או שלא שייך לאף אחד?

ולכא' כדי שיוכל להקדיש הקרבן צריך להיות משלו ואם אדם הראשון בא להקריב קרבן, לא די במה שזה לא שייך למישהו אחר, אך אולי יש לדון אם מהני בבאין כאחת דוגמת הגזל ומקדיש דהוי שינוי רשות ביחד יעו"ש ב"ק,

ויעו"ש בב"מ ד' אמותיו של אדם קונות לו, כתב רש"י - "קונות לו. אם יש סביבותיו דבר הפקר אין אחר רשאי לתופסו" עכ"ל, וצ"ב, וביארו המפרשים שחז"ל תיקנו שד' אמות של אדם אסור לקחת משם וממילא מתיאשים ונשאר שלו,

שמעתי מהגר"ד יפה זצ"ל שהביא שתי ראיות לפשוט את השאלה, ראייה ראשונה מהמשנה ב"ק (דף ט) "נכסים המיוחדים למעוטי נכסי הפקר", ששורר שהזיק שורר הפקר פטור מתשלומים, ושאל הגר"ד זצ"ל למה 'נכסים המיוחדים' הוא ביטוי

השם הראשון הוא כנגד אברהם אבינו מדת החסד, הנתינה, המילה 'נותן' גם כן בגימ' 506,

כלומר, הקרבן הראשון שמקריבים על המזבח הוא עולת הבוקר שמשפיע על כל העולם את השפע שבא בזכות הקרבנות וזוהי ה-'נתינה' שהיא כנגד אברהם אבינו ע"ה.

'קרבן' מלשון הקרבה, אבל האמת היא שההקרבה משתלמת וחוזרת בכפל כפליים,

ובענין זה אביא כאן מעשה ששמעתי מיהודי אחד על שכנו שהינו בעל חנות גדולה בירושלים שכשקנה את החנות בחודש הראשון הרויח סכום של מאה אלף ש"ח והוא הופתע מזה מאוד ולא הרגיש שהוא צריך את הסכום הזה, הלך לרב המקום ואמר לו: "מספיק לי שלושים אלף למחייתי, מה אעשה עם יתרת הכסף?" והרב מיד הציע לו לפתוח כולל במקום ובית כנסת וכו' ומאז הוא פתח עוד כעשרים סניפים כאלה, הוא לא הפסיד מזה כלום!!! קל אמנם לדבר, אבל לפחות שלאדם לא תהיה צביטה בלב כאשר נותן בטעות עוד שקל לצדקה....

'עולה' בא-ת-ב-ש-ע-ז, ו-פ, ל-כ, ה-צ, סה"כ בגימ' 197, שזה בגימ' "קל עליון",

המספר 197 בגימ' קו"ץ (עם הכולל), גם "ויהי נועם" בגימ' 197,

בפסוק כתוב: "מלבד עלת הבקר אשר לעולת התמיד" (במדבר כח כג),

'עלת' אותיות 'תלע', תולעת אין כוחה אלא בפיה, שלמרות היותה קטנה יש ביכולתה לחרסם את העצים הגבוהים והחסונים ביותר, כנסת ישראל נמשלה לתולעת - "אל תיראי תולעת יעקב" (ישעיה מא יד), שאין כוחנו אלא בפנינו על ידי התפילה,

'עולת' בגימ' 506, בגימ' אב"ג ית"ץ, השם הראשון שבתפילת 'אנא בכח' שיש בו מ"ב מילים ומחולק ל-7 שורות ובכל שורה יש שתי מילים בנות 3 אותיות וכל שורה היא כנגד יום א' מששת ימי הבריאה, [כפי שכתבו הספרים ויש שמכוונים זאת בעת אמירת הקריאת שמע שעל המטה, בכל יום את השורה המתאימה לפי סדר הימים],

פורים

"ותאכל" – טעם,

"וישמעו" – שמיעה.

לפיכך, חוש הריח שהוא רוחני משום שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף, לכן הגמ' שואלת מנין לברכת הריח דאע"פ שאסור לאדם להנות מן העולם הזה בלא ברכה אולי ריח שונה, כי ענין הברכה לברר הטוב מהרע היינו הטוב שנתערב ברע מחמת חטא אדם הראשון וכיון שחוש הריח לא נפגם כמעט, א"כ אין צורך לברר בו הטוב מהרע,

לכן לגבי משיח צדקנו שיתגלה אלינו במהרה בימינו אכי"ר נאמר עליו "והריחו ביראת ד'",

זו גם הסיבה שבמוצאי שבת קודש מברכים על הבשמים, בגלל שהנשמה יתירה שהיתה בשבת עוזבת והבשמים מחזקים את הנשמה,

ולכן הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר שהוא פעולת הנשמה ולא הגוף ולכן הוא דבר המתקיים.

"משנכנס אדר מרבין בשמחה" יש לפרש כך, בשמחה ראוי להיות כל השנה ומשנכנס אדר מרבין באותה שמחה של תמיד. (תדע שהרי אמרו גם משנכנס אב ממצטין בשמחה ולא אמרו מרבין בעצבות, כי לעצבות אין מקום בשום זמן)

ראיתי דבר עמוק בבני יששכר, בגמ' כתוב הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר שנאמר אדיר במרום ד',

ומבאר הבני יששכר (חודש אדר מאמר א אות ט' ואילך) ע"פ האריו"ל שכל החדשים הם בבחינת איברי הראש ואדר כנגד החוטם.

אמרו בגמ' (חולין קלט) "מרדכי מן התורה מנין שנא' מר דרור", שהוא מהבשמים וכן אסתר אמרו "אסתר היא הדסה", והדס גם הוא ממיני הבשמים,

בחטא אדם הראשון נפגמו כל החושים חוץ מחוש הריח "ותרא האשה" – ראייה,

"ותקח מפריו" – מישוש,

מאוצרו של זקנינו ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה

פנינים יקרים על פורים

פורים תרפ"ג

"מפני מה היו אבותינו עקרים מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים" (יבמות סד.), אך קשה עליהם בעצמם, מדוע התפללו, הלא התפלה נראה שלא מאמינים בד', כי אם ה' מאמינים ה' צריך לשתוק הלא ה' יודעים שהקב"ה הבטיח להם וכו',

אלא י"ל מפני מה וכו' בניחותא, יודע אתה למה האבות שלנו היו עקרים, מפני שהקב"ה מתאוה לתפילתן וכו' כלומר, משום שהבטיחם ה' צריכים להבין שמה שבכל זאת הם

עקרים כי הקב"ה מתאוה לתפילתן של צדיקים וכו', לכן מותר להם להתפלל כי זו בדיוק הכוונה של הקב"ה כדי שיתפללו,

ולזה אמרה אסתר "א-לי א-לי למה עזבתני" וכו' רחוק מישועתי" "דברי שאגתי" - הרי זה מראה שאני רחוקה מעזרתך וחלילה אינני מאמינה בד', אמנם זה לא כך, אלא מה שאני צועקת ומבקשת הרי זה כמו "בך בטחו אבותינו בטחו" וכו' עכ"ז התפללו וצעקו לך וכו' וכו', דכמו שאצל אבותינו שקיבלו הבטחה ובכל זאת התפללו,

פנינים יקרים על סדר התהלים

"כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב" (פא ה)

"יִי אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי כְמוֹךָ חֲסִין יְהוָה וְאֶמְוֹנֶתָּה סְבִיבוֹתֶיךָ" (פט ט)

"ואמונתך סביבותיך" אפילו אלו שהם נמצאים מסביב לך גם הם צריכים לאמונה,

"כבודו מלא עולם" ותיכף שואלים משרתיו "איה מקום כבודו"? אך הוא הקב"ה דקה מן הדקה שאפילו משרתיו אינם מרגישים אותו ואינם רואים אותו, הגם שעומדים לא רחוק ממנו,

וזה "ואמונתך סביבותיך" גם אלו שסביבותיך לא רואים כלום ואף הם צריכים רק אמונה.

מדוע כתיב "כי חוק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב" אצל ישראל כתיב חוק ואצל יעקב כתוב משפט?

נבוא ונתבונן, אם אחד הולך לבקש נדבה, אם איש נכבד הולך אזי נותנים לו נדבה גדולה, ואם קטן הולך נותנים לו נדבה קטנה, כן גם אצל עבירה אם איש הגון עושה עבירה בזיון גדול מאד, ואם קטן ופחות עושה בזיון קטן,

ולזה אנחנו מבקשים - 'כי חוק' - לפרנסה תחשוב אותנו לבחינת ישראל, אנשים חשובים שבאים לבקש ותתן לנו פרנסה טובה וגדולה, ולגבי עבירה זה 'משפט', תחשוב אותנו לאנשים קטנים ופחותים זהו יעקב. [נ.א.ה. לעיל פרק ב' פס' ד' על הפסוק "אספרה אל חוק" וגו' הביא רבינו דרוש על דרך זה ד'חוק' לשון פרנסה, והוא על פי הגמ' ביצה טז. - 'מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא דכתיב (בראשית מז-כב) ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה מר זוטרא אמר מהכא (משלי ל-ח) הטריפני לחם חקי"ן].

לע"נ הר"ר צבי אריה בן ר' אברהם
[בנו של זקנינו בעל ה"בית אברהם זצוקללה"ה]
נלב"ע ח' אדר

לע"נ ר' משה זלמן מטשמישליע בן ר' נחום מנעזין (חותנו של זקנינו ה"בית אברהם" מלוצק זצוקללה"ה)
נו"נ לבעל התניא זיע"א
נלב"ע ט"ו אדר

לע"נ זקנינו מרן האדמו"ר בעל ה"בית אברהם" מלוצק זצוקללה"ה זיע"א
ר' אברהם בן ר' יוסף דוד מלוצק (תל אביב)
נלב"ע כ' אדר ב'

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון
ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס -
דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים
כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו'
להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com
כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל